

Nr 335.

Av herr **Sveningsson m. fl.**, om höjning av anslaget till bidrag till kurser i trädgårdsskötsel samt om anslag till trädgårdsskötselns befrämjande.

På senare tid har trädgårdsskötseln vunnit en allt större utbredning inom landet, till och med inom områden där den haft små naturliga förutsättningar att nå ett gynnsamt resultat. Insikten om trädgårdsskötselns betydelse och om behovet av dess rationella bedrivande har spritts i allt vidare kretsar. Hushållningssällskapen ha på detta område utfört ett stort och gagnande arbete när det gällt att vid varje gård, egna hem eller annan bebyggelse söka få fram en vacker och tilltalande trädgårdsanläggning. Men mycket återstår ännu härutinnan, och otvivelaktigt finnes alltjämt en betydande uppgift i att genom en effektiv undervisnings- och upplysningsverksamhet främja trädgårdsskötseln samt genom ekonomiska åtgärder från statens sida stödja densamma. I regel saknas dock för närvarande medel för hushållningssällskapen att i tillräcklig omfattning bedriva den verksamhet, som skulle vara önskelig.

Betydelsen av tillgång på frukt och trädgårdsväxter samt av dessa produkters användning i folkhushållningen, icke minst under kris- och avspärrningstider, för att fylla ut bristen på andra livsmedel torde icke underkännas av någon. Genom en väl planlagd trädgårdsodling i vårt land kan också alltmer produceras inom det egna landets gränser av det, som annars under normala tider importeras utifrån. Här kan framhållas att under 1938 importerades frukt för över 42 milj. kr. Visserligen ingår i denna import mycket, som icke kan produceras under våra nordliga klimatförhållanden, men betydande förutsättningar finnas att inom ramen av våra odlingsmöjligheter kunna ersätta en stor del av denna konsumtion..

Som binäring till det mindre jordbruket skulle produktionen av trädgårdsalster, framför allt högvärdiga sådana, kunna avsevärt förbättra yrkesutövarnas ekonomiska möjligheter. Omkring större konsumtionsorter, städer och samhällen, torde genom en större produktion och en för produkternas avsättning väl utbyggd organisation ännu finnas åtskilligt av värde för jordbrukarna att taga vara på. Utvecklingen går i den riktningen att användning av produkter från trädgårdsodling, frukt, bär och grönsaker i vår dagliga kost sedan länge uppskattas alltmera högt, och enligt våra näringsfysiologers omdömen har ett rikligt användande av sådana födoämnen den allra största betydelse för folkhälsan. Därtill kommer den trivsel och trevnad i livet på landsbygden som existensen och bilden av en omkring varje gård eller bostadsbyggnad välordnad trädgårdsanläggning bidra-

ger till att skapa. Vad skänker åt en bygd en värdigare prägel än välskötta trädgårdar omkring gårdarna? Och hur föga tilltalande, avskräckande och dystra verka icke de bygder där man ser följderna av ett ringa intresse för trädgårdsskötsel, då omkring många gårdar och bostäder saknas varje spår av trädgårdsanläggning.

För att på frukt- och trädgårdsodlingens område nå ett gott resultat ha i södra och mellersta Sverige under hushållningssällskapens ledning bildats efter ideella linjer arbetande fruktodlarföreningar. Dessa föreningars antal uppgår till ca 1 400 med ca 97 000 medlemmar. Föreningarnas uppgift är att tillhandahålla jordbrukarna och de mindre trädgårdsodlarna, egnahemsägarna m. fl. en yrkeskunnig arbetskraft, som vid olika tillfällen under året kan bistå med utförandet av vissa arbeten, för vilka fordras särskild yrkesutbildning, samt efter behov lämna trädgårdsodlarna råd och anvisningar. De arbeten i trädgårdarna, vartill huvudsakligen fordras en mera kvalificerad arbetskraft än vad jordbrukaren eller egnahemsägaren vanligen själv kan prestera, är beskärning och besprutning av fruktträd. Av allt att döma äro insektsangreppen av olika slag i våra fruktodlingar stadda i ständig ökning, och utan besprutning mot sådana angrepp vid väl valda tider är varje försök till en givande fruktodling dömt att misslyckas. Inom dessa många fruktodlarföreningar överallt ute i bygderna måste därför finnas trädskötare anställda med god utbildning för sina uppgifter. Under ledning av hushållningssällskapen tjänstemän anordnas kurser för utbildning av trädskötare. Till sådana kurser utgår även bidrag av statsmedel. I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 49, är upptaget ett reservationsanslag å 39 000 kronor. Av detta anslag, som för innevarande budgetår utgått med samma belopp, användas 20 000 kronor till utbildningskurser för trädskötare. Detta belopp anse vi otillräckligt i förhållande till behovet av sådana utbildningskurser i den för fruktodlarföreningarna i allmänhet varande situationen. Det är alltför lågt för att säkerställa, att ett tillräckligt antal trädskötare bli utbildade varje år. Vi anse det vara skäligt att ifrågavarande anslag å 39 000 kronor höjes till 60 000 kronor och att av detta belopp 40 000 kronor få användas till utbildningskurser för trädskötare.

Som motivering för detta förslag kan vidare framhållas att utbildning av ett stort antal trädskötare årligen måste ske, då i många fall en på trädskötarkurs utbildad trädskötare efter några års arbete i en fruktodlarförening, under den för närvarande rikliga tillgången av arbete på landsbygden, skaffar sig en annan sysselsättning, som skänker en mera tryggad ställning än arbetet som trädskötare kan lämna.

Redan i hushållningssällskapsutredningens betänkande (SOU 1942: 32) är det förhållandet och problemet uppmärksammat, att det i fruktodlarföreningarna förekommer täta icke önskvärda ombyten av trädskötare samt att därigenom uppstår ett stort krav på utbildningskurser för utbildning av ny dylik arbetskraft. Härvid betonas i nämnda utredning vikten av att träd-

skötarna för sitt arbete erhålla en tillfredsställande och skälig ersättning, som svarar mot deras kvalifikationer och är fullt likställd med vad som erhålles vid annan jämförbar sysselsättning.

Det skulle därför vara synnerligen betydelsefullt om utöver vad här föreslagits ett statsanslag på 100 000 kronor kunde ställas till förfogande för att i enlighet med av lantbruksstyrelsen fastställda bestämmelser av hushållningssällskapen användas till direkt befrämjande åtgärder för trädgårdsskötsel och trädgårdsodling. Detta anslag skulle i första hand användas till och utgå som bidrag till fruktodlarföreningarnas verksamhet. Genom en sådan åtgärd skulle dessa föreningar få möjlighet att med något starkare band fästa trädskötarna vid deras anställningar, vilka likväl under alla förhållanden komma att utgöra bisysslor till annan verksamhet.

Att en och samma person, väl utbildad, under en längre tidsperiod inom ett bestämt område sysslar med denna yrkesutövning måste verka i god riktning och befrämja ett gott resultat på trädgårdsskötselns område.

Med stöd av vad vi här anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att till bidrag till kurser i trädgårdsskötsel, nionde huvudtiteln, punkt 49, anslå ett till 60 000 kronor förhöjt belopp; samt

att till för trädgårdsskötseln befrämjande åtgärder bevilja ett anslag på 100 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1945.

Ragnar Sveningsson.

Per Jonsson
i Malmgrava.

Einar Hægglom.

C. Oscar Nolin.

James I. A. Dickson.

Märta Boman.

Stig Janson
i Frändesta.

Alarik Hagård.

Folke Kyling.